

BUDAFOK

és VIDÉKE

ALBERTFALVA, BUDAÖRS, BUDATÉTÉNY, NAGYTÉTÉNY, TÖRÖKBÁLINT POLITIKAI HIRADÓJA.

Megjelenik minden szombaton.
Előfizetési ár egész évre 100.000 kor. Egyes szám ára 2000 kor.

Felölös szerkesztő:
Dr. DONSKY ÁRPÁD

Szerkesztőség: Budafok, Kossuth Lajos-utca 70. T. Budafok 73
Kiadóhivatal: Budafok, Kossuth Lajos-utca 21 T. Budafok 77.

Országgyűlési választások előtt

Minden igaz magyar forrjon egybe — A kormány városi politikája — Élni akarunk-e vagy rutul elpusztulni?

A kormányzó kedden feloszlatta a nemzetgyűlést és az új országgyűlést január 25-ére hívta össze. A kormány tehát elrendelte a képviselőházi választásokat, amelyek december 8 és 17-ike között zajlanak le. A budapestkörnyéki kerület december 8-án választja meg 5 képviselőjét.

Ezzel országszerte megindultak a választások előkészületei.

Bethlen István gróf miniszterelnök mindjárt a nemzetgyűlés feloszlásának napján, kedden a polgári egység fővárosi pártjának vigadóbeli vacsoráján hatalmas beszédben vázolta a kormány városi politikáját. A megindult választási kampány ezen első kormánynyilatkozata tulajdonképpen Budapest székesfőváros címére szólt, azonban a megrajzolt hatalmas perspektíva szinte kíváncsok arra, hogy a kormány általános városi politikájának egybefoglalásaként tekintessék.

Minden igaz magyar szíve közepébe röppen a miniszterelnök beszédének bevezető gondolata. Azzal kezdte, hogy álljon össze Magyarországon párt-, egyéni-, foglalkozási-, társadalmi-, osztály- és vallásfelekezeti különbség nélkül minden becsületes magyar. Fogjanak össze mindazok, akik fenntartás nélkül nemzeti alapon állanak, akik a fennálló társadalmi és gazdasági rend aktív védelmére bármikor készek, álljanak össze azok, akik a haladást akarják munkálni s legyen az így egybegyűlt óriási tábor a fennálló gazdasági és társadalmi rend védelmére alakult fallanx.

Ezután Budapest s benne a városok eszmetermelő és vezető szerepéről szólt, amely nem lehet reakciós, sem radikális, annak a józan megfontolás és a reális lehetőségek talaján kell mozognia.

... A közüzemek nem csinálhatnak konkurrenciát a polgárságnak. A magángazdaságtól nem szabad tulzott közterhek viselését kívánni. Teljes lendülettel kell megindulni a hasznos beruházásoknak. A jobb megélhetés és nagyobb közboldog-

ság legyen a legfőbb cél. Az elért eredményekhez ragaszkodni kell és azoknak kell alapul szolgálni az új célkitűzéseknél. A rend az országban lassan helyreállt, külpolitikai helyzetünk javul, az államháztartás egyensúlya biztos és mindezt veszélyeztetni esetlegességek, próbálgatások chimerájáért, olyan oktalanság lenne, amely magával hozná az elkerülhetetlen bünhödést. A jobb megélhetéssel a háztulajdon teljes szabadságát jelenti be a miniszterelnök, ezenkívül a hadikölcsönök ügyének megoldása, a nyugdíjasok helyzetének javítása, a magánalkalmazottak jogviszonyának szabályozása főbb pontjai a kormány városi programjának...

Nem mondjuk, hogy a program minden vonalon teljes megelégedést teremthet. De hiszen ez nem is volna elérhető a mai viszonyok között. Ami eddig elérhető volt: a háború és forradalmak okozta anyagi és erkölcsi pusztulás folyamatának megállítása, megtörtént. Most az következik, hogy az eltakarított romok helyén meginduljon az elpusztult értékeket pótló, új értékeket termelő, teremtő, céltudatos munka. Igaz, ez nem hoz bombaszerűen ható, csillogó, büszke eredményeket. Ennek a

Dr. Donszky Árpád képviselőjelölt

A törökbálinti kerület hivatalos jelöltje Huszár-Ernst párti programmal

Habent sua fata homines. A nemzetgyűlés feloszlata és az új választások kiírása után kezdetét vett politikai kialakulásban lapunk felelősszerkesztője, dr. Donszky Árpád budafoki ügyvéd, aki úgy a város, mint a vármegye közéletének egyik jelentős alakja, sem kerülhette el sorsát. Az a megbecsülés, melylyel a Budafok közvetlen közelében fekvő törökbálinti választókerület derék népe az ő közéleti tevékenységét méltatja s az a szeretet, mellyel személye iránt viseltetik, annak megkísérlésére bírta a kerület polgárságának vezető elemeit, hogy dr. Donszky Árpád elismerten nagy tudását, agilitását és ezerszövedékű összeköttetéseit a kerület

munkának az útja hosszú és fáradtságos, de legalább biztos ut, amelynek végén a konszolidált, fejlődő, erős, teljes Magyarország áll.

Hisszük, hogy a most beköszöntő választások ennek a munkának, ennek az utnak lehetőségét nyitják meg. A magyar szalmaláng éppen eleget loboghatott az elmúlt időkben és éppen eleget fizettünk rá erre a

és népe részére biztosítsa. A választások kiírása után nyomban tapogatózni kezdtek dr. Donszky Árpádnál, vajon hajlandó volna-e a kerületben jelöltséget vállalni, majd csütörtökön este népes deputációban keresték fel, hogy ünnepiesen felajánlják neki a jelöltséget. Dr. Donszky Árpád meghatva köszönte meg a ragaszkodást és a jelöltséget mint a kormánytámogató Huszár-Ernst-párt hivatalos jelöltje elfogadta.

Dr. Donszky már végig járta a kerület községeit, amelyekben mindenütt osztatlan lelkesedés és bizalom fogadta.

Ellenjelöltjei az egységspárti Gschwindt Ernő és a szociáldemokrata Riesz Jakab.

lobogásra. Félre most a meddő ellenzéki séggyel, a munkátlan kritizálás szellemével és a Pató Pálos halogatással! A Magyar Sors kérdez Bethlen István grófnál át bennünket: „Élni akarunk-e vagy rutul elpusztulni?” A felelet, mit a Magyar Sors vátesze, Bethlen István gróf kap az országtól és benne a magyar városoktól, egy percre sem lehet kétséges...

Budafok a választási harcban

Budafokon, mint a budapestkörnyéki lajstromos választókerület egyik részében, a nemzetgyűlés feloszlata után nyomban megindultak a választások előkészületei, amelyeknek a városi hatóságra tartozó része a Záborszky polgármester irányítása alatt és Macskássy főjegyző vezetésével működő tanács elnöki osztályban folyik le, a polgárságot illető része pedig az összes pártokban, egyesületekben, vendéglőkben és magánházakban.

A választási mozgalmat a Egységes Polgári Párt budafoki szervezetének nagy érdeklődés mellett megtartott szerdai gyűlése vezette be. A párt elnökévé Tichy Edét, ügyvezető elnökeivé dr. Pázmándy

Mihályt és Demjén Istvánt választotta. Megbeszélést az országos szervezet által megállapított választási lista ügyét, küldöttségileg jártak bent a pártközpontnál, hogy a második helyen levő Tamássy József helyett mást, lehetőleg, minden tiltakozása ellenére is, dr. Pázmándy Mihályt jelöljék, azonban a listán változtatni már nem lehetett. A pártgyűlés 5 tagú választást irányító bizottságot küldött ki az einökség mellé.

Az Egységes Párt budapestkörnyéki listáján az első helyet Hermann Miksa kereskedelemügyi miniszter foglalja el, akit a budafoki polgárság megbízottai csütörtökön küldöttségileg biztosítottak legmele-

gebb támogatásukról. Igen erős és alapos a reménységünk, hogy a miniszter — megválasztása kétségtelen lévén — a bizonyára több helyen megszerzett mandátumok közül a miénket tartja meg. Második helyen Tamássy József nemzetgyűlési képviselő szerepel. Tamássy a háború alatti közéleti működésével igazán sok rokonszenvet keltett a budafokiakban is, úgy, hogy 4 év előtt lelkesen támogattuk az ő megválasztását. Kétségtelen, hogy mint nemzetgyűlési képviselő melegebb viszonyt is tarthatott volna velünk, de úgy látszik a kerület nagy kiterjedése megakadályozta ezt. — Nem valami nagy népszerűséget keltő működése volt az sem, amely miatt

Értesítés! Van szerencsém a tisztelt hölgyközönséggel tudatni, hogy **őszi idényre szóló modell-lapjaim megérkeztek**, melyekből a legutolsó divat szerint télikabát, kosztüm, sportkabát, délelőtti-, délutáni- és alkalmi ruhákat készítek. Nagybecsű megrendelésüket kérve maradok Kiváló tisztelettel

Kivánatra házhöz megyek.

Sugár Henrik

női szabómester

Budafok, Árpád-utca 50.

1926. november 20.

2

BUDAFOK ÉS VIDÉKE

a köztisztviselői létszámcsökkentéssel kapcsolatosan országszerte híressé vált. Amint irtuk, az Egységes Párti körökkel tárgyaló polgártársaink óvatosságból szóvá is tették mindezt de kiderült, hogy a vezetőkörök hozzá, mint kétségtelesen tehetséges, rátermett közéleti faktorhoz, akít a kerület egyéb közsegei és városai is teljes erővel mogatnak, energikusan ragaszkodnak. A párt győzelmének érdekében — amelyhez képest fontosságban minden egyéb elenyészik — nincs más hátra, mint a központi jelölést elfogadni és a listát Tamással együtt támogatni. Ismétljük, ő tehetséges, rátermett ember, azon is változtathat, hogy olykor-olykor lássuk itt a kerületben; a létszámcsökkentés körüli tevékenységével kapcsolatosan pedig hallottuk igen magas helyről, hogy a köztisztviselőknek szerencséje volt a Tamásy-féle javaslat, mert az összes többi kéznél lévő javaslatok rosszabbak és sérelmesebbek voltak, mint az övé. Egyszóval csak hasznunkra válhatik Tamásy megválasztása, aki kitűnő összeköttetései, fényes egyéni képességeivel eddig is sokat tehetett volna értünk, de ezután remélhetőleg tenni is fog.

Harmadik helyen Andor Endre, ny. államtitkár, a tisztviselőérdekek ősz harcosa, negyedik helyen Somody József asztalosmester, az ötödik helyen Schillinger Lóránd az egységes párti jelöltek.

Perszenem kések a többi pártok sem a listák egybeállításával. A *Keresztény Szociális és Gazdasági Párt* jelöltjei: Haller István, Csik József, Tób-

ler János, Taszler Béla, Szendy István. A *fajvédő párt* is listát állított, melyen Gömbös Gyula, Eckhardt Tibor, Ulain Ferenc, Zsirkay János és dr. Konc János szerepelnek. Péntek reggelre készen lett a *szociáldemokrata párt* listája is, az élén Propper Sándorral, ki után Szabó Imre, Várnai Dániel eddigi képviselőink,

utánuk pedig Bárdos Ferenc és Szekeres Sándor következnek. Saly Dezső eddigi képviselőnk vidéken veszi fel a harcot. A *Nemzeti Demokratai Párt* listavezetője dr. Fábián Béla, aki eddig is képviselője volt kerületünknek, utána Kiss Sándor, Negyedi Szabó Béla, Herein Károly és Eötvös László szerepelnek.

20 milliárdnyi külföldi kölcsönt kapunk

Összegnagyság szerint a hetedik helyen állunk — Tizennyolc milliárdot kapunk kézhez — Jövő héten közgyűlés foglalkozik a kölcsön ügygel

Most jelent meg a pénzügyminiszter kimutatása arról, hogyan osztja szét a 9 millió dolláros külföldi kölcsönt az igénylő városok között. A kimutatás szerint városunk 1.379.000 arany koronát kap, ami pár millió korona híján 20 milliárdnak felel meg. Az 56 magyar város közt az igénybevett összeg tekintetében a hetedik helyen állunk. No persze, hiszen a többi városok részesültek az első Speyer-féle kölcsönben is.

Ebből az összegből az árfolyamvesztésre és az első félévi annuitásra eső mintegy 2 milliárd levonásával 18 milliárdnyi felhasználható tőke marad.

A kölcsönfelvétel formális elintézésére most kedden városi közgyűlés fog egybeülni, amely végleges meghatalmazást ad Záborszky polgármesternek a szabályszerű kölcsönkérlet aláírására.

A kölcsön első részének kiutalása rövidesen megtörténik.

Szörnyűséges utviszonyok Kelenvölgyön

A 15 éve nem javított József főherceg-utca felmondta a szolgálatot — Megrekedt autó, melyet csak szétszedve lehetett elmozdítani — Megakad az élmezés és a fűtőellátás

Azok az összegek, amiket Budafok 15-20 éve a kelenvölgyi utakon megtakarított, teljes erővel bosszúlják meg most magukat. Hiszen utról tulajdonképpen csak a József főher-

ceg-utcában lehet beszélni Kelenvölgyön, mert a többi kelenvölgyi utak és utcák még egy deka követ sem láttak soha. A József főherceg-utcának a hidig vezető része látott

valaha 15 évvel ezelőtt kövezést. A 15 év alatt a gondozatlan kövezés egyre alább szállott az őszi-tavaszi sárban s ma már többbaraszos sár és földréteg van mindenütt akövek fölött.

Tavalyig úgy-ahogy mégis csak közlekedhető volt ez a József főherceg utca. Már tavaly is 20-30 centiméteres lyukak voltak az uton, de ahogy az egyre romló kövezés az idén elromlott, azt képzelni sem lehetett. Mintha csak elnyelte volna a feneketlen sár minden követ! Félháromnegyedméteres lyukak gránát-tölcsérszerű szakadatlan láncolata az, amely egyszerűen járhatatlan. Még teher nélküli kocsik is nehezen zötyög végig rajta, teherrel pedig egyáltalán nincs közlekedés. Személyautót már régen csak akkor lehetett Kelenvölgyre kapni, ha a soffőr nem ismeri a helyzetet. Amelyik soffőr egyszer már volt Kelenvölgyön, az többet ugyan ki nem megy, ha szinarannyal csalogatják sem. Az erős teherautók még legutóbbi időkig megbírták a szörnyű erőfeszítést, de mióta egy teherautó a Garay-utcában megfeneklett s csak szétszedve lehetett elszállítani, azóta ezek közül is csak minden tizedik mer az utnak nekivágni.

Kelenvölgyön valóságos pánik uralkodik az utak szörnyűséges állapota miatt. Attól tartanak, hogy megakad a 2600 lelket számláló városrész élmezése, lehetetlenné válik a fűtőanyagok szállítása. A napokban Laurinecz Dezső, Vass Lajos és Háder József kelenvölgyi képviselők a városi tanács előtt jártak és haladéktalan intézkedést kértek. A küldöttséget fogadó Macskássy főjegyző megígérte, hogy a polgármesterrel együtt a legsürgősebben a helyszínr mennek és azonnal intézkednek a helyzet orvoslásáról. Kelenvölgy népe, mely csak nemrég örvendett a gyalogjárást biztosító salakjárdáknak, most kétségbeesve nézi a szolgálatot teljesen felmondott kocsik utakat.

Heti krónika.

A mai leány.

Reggel-este a villamosnak különösen első kocsijai tele vannak jól öltözött leányokkal. Ezek mind hivatalba, irodába siető, kenyérkereső leányok. Már Ausztriában, és azon túl nyugatra minden városban, különösen a déli órákban ellepek az utcákat a biciklin járó, kenyéret hajszoló leányok. Azelőtt a leány otthon foglalatalkodott, most kiröppent a házból. Itt valami nagy változás ment végbe. A leány eddig fészeklakó volt, most fészekhagyó lett.

Állítólag a rövidrevágott női haj, a bubilírúra jelkép, mely ezt jelenti: a nő leveti a régi copfot, szakít a régi életmóddal és kiáll az élet porondjára harcolni. A rövid haj már férfias, tehát harcra, a rövid szoknya, helyesebben a szoknya helyébe lépett harisnya a háborubeli csavart lábszárvédőnek felel meg, tehát szintén harci jelvény. A leány külseje fiús lett. Mivel a külső megváltozása legtöbbször valami belső megváltozásnak kifejezője, ez a külső azt látszik mondani, hogy a férfi és nő közötti különbségek a társadalomban megszűnőben vannak. (Hisz már szavaznak a nők, és képviselők is már.)

Ez a változás olyan gyorsan

ment végbe, hogy nem csoda, ha vannak naiv bácsik és nének, akik kiadják a jelszót: vissza a főzőkanálhoz! Vissza ám, ha lehetne! Csakhogy a történelem megy a maga útján, és hiába kiabálunk rá: hé megállni és visszafordulni! — megy tovább a maga szükségszerű útján.

A munkáscsaládokban régóta kenyérkereső minden családtag, tehát a leány is. Am most ez a rendszer lassan átment a középosztályba is. A megélhetés nagyobb nehézségei és az idők folyamán növekedő életigények hozták ezt magukkal. A középosztály elszegényedett, ezzel szemben az életigények a művelődéssel együtt nőnek. Hiszen például a női divat a háború előtt a maihoz képest szegényes, szintelen, egyhangú volt. és ma a legszegényebb leány is krepdesinben esküszik.

A nehezebb megélhetés és a jobb élet utáni törekvés azok a centrifugális erők elsősorban, amelyek a leányt kiröpítették a családi otthonból. Vannak aztán nagyobb intelligenciával, tehetséggel rendelkező leányok, akik azt mondják, őket nem elégti ki ma már a nagymamák élete, a főzés, varrás, mosás, seprés és vidéke, ők már valami magasabb, emelkedetebb után is törekszenek, ezért tanulni akarnak. A gimnázista leányok száma rohamosan nő, ám itt is elsősorban a megélhetés a

hajtó erő. Nemrég történt, hogy egy leánygimnáziumban oktatott ki egy leányt a tanár: minek járnak anynyian a gimnáziumba? Inkább maradjanak otthon sütni-főzni, és menjenek férjhez. Mire a leány azt felelte: nagyon szívesen tanár ur, csak vegyen el feleségül, mindjárt otthon maradok.

Olyan csábító dolog talán az a hivatalbajárás? Bizonyára nem az. De nemrég még otthon ült a leány és várt, hogy megkérjék a kezét. És ha nem jött az a valaki? A szülők lassan elhaltak és ő ottragadt valami rokonnál kegyelemkenyeren, mint ötödik kerék a családban. Természetes tehát, hogy inkább maga veszi kezébe sorsának intézését. Eddig csak a férfi harcolt a megélhetésért, most már a nő is. És elérte már, hogy lehet tanár, orvos, gyógyszerész is, sőt néhol már ügyvéd, mérnök, szóval majdnem minden, ami a férfi. Tehát megvan a lehetőség, hogy társadalmilag emelkedhetik.

Csakhogy ez a harc nehéz, sokan el se bírják. Egyrészt a nő mindenütt szembe találja magát a férfival. aki nek konkurrens lett. (Az állás ugyanis kevés ma.) Aztán a mai nő még teljesen a régi életre van beidegezve, ha csak szabadulhat, jövőjét más-kép biztosíthatja, kevés kivétellel mind szívesen otthagyja az állást, hivatalt.

Ez a változás a háború óta átment a nagyvárosból a kisvárosokba is. Sok olyan középosztályú család leánya keres ma kenyeret, amely a háború előtt nem engedte leányát például hivatalba járni.

Uj típus a kisvárosi kenyérkereső uri leány. Hisz volt eddig is, de kevés, szinte kivétel. És ez a típus a férfiak módjára alakul. Nagy az intelligenciája, a kisváros nem elégti ki szellemi igényeit, vágyódik tel Pestre. — Ha már dolgozom, pénzt keresek, szeretnék legalább élni is — mondja. — Mit nyujt ez a kihalt kisváros? Semmit. Pest, az más! Ott vannak színházak, hangversenyek, opera, képtárlatok, stb. És az emberek is mások. — Szegény ábrándozó, nem tudja, hogy pár millió havi keresetével itt csak hónapos szobát, kifőzészeli ebédet, szerény ruházkodást és sok-sok tatharékoskodást érhet el. És hogy ezt nem tudja az jó, marad legalább egy szép ábrándja.

Hát nagyon megváltozott a világ. A szegény ábrándozó kislányokat is a meleg otthonból kikergette a harc, rideg életbe. És az öreg nének és bácsikák hiába kiáltják: vissza a főzőkanálhoz! Ép olyan ez, mintha a robogó vonatnak odakiáltjuk: hé, megállni, visszafordulni. Am az élet rohan tovább a maga útján.

Pós.

192

Gyökerét
Ifjak E
székhá
vasárn
A h
vezette
gédlett
fehérv
mise u
polgár
telend
háztat
érdekl
soraib
sága i
dor po
jelent
ezen k
József
Károly
dr. m
Lajos
róly
József
mosan
Prof
talmas

Mit r

Mag
Az isk
ahol a
király
Kutyav
régen
munká
rály v
Kutyav
tatálta
Kutyav
gibb
nyugos

Pesz
az épít
mar k
ból, a
korábo
épület
toni
építésv
ban je
riumna
zeti N
felülviz
a lelet

Érde
ősregi
valami
fedezet
csöszet
oly na
mek b
kek az
utat te
hogy v
vagy h
nyelme
miniszt
Muzeur
valame
szolgál

A KIE székházavatási ünnepe

Gyönyörű és feledhetetlen ünnepség keretében történt meg a Keresztény Ifjak Egyesülete Kossuth Lajos-utcai székházának felavatása az elmúlt vasárnap.

A házavatási ünnepséget szentmise vezette be, amelyet fényes papi segédlettel Prohászka Ottokár székesfehérvári megyéspüspök celebrált. A mise után az ifjúsági egyesületek és polgári szervezetek tagjai a felszentelendő otthonba vonultak. A székházat már zsufolásig megtöltötte az érdeklődők óriási tömege, melynek soraiban közéletünk számos kiválósága is jelen volt. Záborszky Nándor polgármester vezetése alatt megjelent a városi tanács és ott voltak ezen kívül Czettler Jenő és Tamássy József nemzeti gyűlési képviselők, Gaul Károly államtitkár, Csilléry András dr. miniszteri tanácsos, Simontsits Lajos pénzügyigazgató, dr. Tóth Károly miniszteri tanácsos, Czermann József a Gaea bank elnöke és számosan mások.

Prohászka Ottokár bevezetőül hatalmas beszédet mondott, amelyben

megjelölte azt az utat, amelyen a keresztény magyar ifjúságnak haladnia kell. Az avatási aktus után dr. Czermann Antal, az egyesület elnöke mondott köszönetet az egyesület védnökeinek, Prohászka Ottokár püspöknek az egyesület iránt tanúsított érdeklődéséért és pártfogásáért. Mihalik Sándor polgári iskolai felügyelő és Záborszky Nándor polgármester mondtak ezután beszédet az ifjúsághoz, majd az egyesület titkára tett jelentést.

Az ünnepélyt díszbéd követte, melyen Prohászka Ottokár a Kormányzó őfömlétségére ültette poharát, a polgármester a püspököt, dr. Czermann Antal a polgármestert és Poós apátplébános pedig dr. Czermann Antalt üdvözltek pohárköszöntővel. Ezen kívül még számos felszólalás hangzott el, köztük dr. Pázmándy Mihály mély hatást keltező, gondolatokban gazdag beszéde. Jól sikerült műsoros estével, majd pompás hangulatu teaestéllyel zárult be az ünnepély, amely sokáig emlékezetes marad Budafok történetében.

Római-kori lelet Nagytétényben

Mit rejt a Kutyavár? — A Nemzeti Múzeum vette át az ásást Fürdő, vagy villa célját szolgálta az épület

Magytétény község új iskolát épít. Az iskola telkél szolgáló helyen, ahol a hagyomány szerint a Mátyás király idejéből származó ugynevezett Kutyavár épületrészei vannak, nemrég kezdődtek meg az alapozási munkálatok. A valaha Mátyás király vadászutójának otthon adó Kutyavár eltakarítása közben konstataitá a vezető építész, hogy a Kutyavár alapfalai valami még régebbi építkezések földalatti részein nyugosznak.

Pesze tisztázni is kellett, mi van az építendő iskolatelek alatt. Mihamar kiderült, hogy valami régi korából, a rómaiak pannoniabeli uralma korából származó nagyobbarányu épület alapfalairól van szó. Marastoni László községi főjegyző, az építészvezető közlése alapján nyomban jelentést tett a kultuszminiszteriumnak, amely a leletnek a Nemzeti Múzeum szakértőivel történt felülvizsgálata után elhatározta, hogy a leletet saját költségén kiásatja.

Érdekes dolog, hogy amikor az ősrégi falak napvilágra kerültek, valami víz, vagy légvezetékfélék is fedeztet fel a kutatás. Négyzetes csőszerű hálózati ez a vezeték, amely oly nagy kaliberű, hogy két gyermek bemászhatott rajta. A gyermekek azt mondják, hogy mászva nagy utat tettek meg a föld alatt lefelé és hogy valami olyan nagy tartályba, vagy helyiségbe értek, melyben kényelmesen sétálhattak. A kultuszminiszter által kiküldött Nemzeti Múzeumbeli szakértő azt véli, hogy valamely nagyobb fürdő céljára szolgált az építkezés és a csatorna,

vagy pedig központi fűtéssel (Hypocaustum) ellátott nagyobb villa maradványa az épületrom.

Csak az ásás teljes kialakulásával látjuk majd meg, miről van szó. De már eddig is igen értékes mozaikok vannak kiásás alatt

HIREK

A budafoki bucsu

Mint a régi budafokiak beszélnek, a budafoki bucsu — a vasárnapra eső Szent Lipót napja, vagy ha köznapra esik, a reá következő vasárnap (mint most is) — eltekintve az egyházi pompától, sohasem volt valami tulságosan nagy ünnep. Budafok sem, a régi Promontor sem ülte meg e napot azzal a zajos, színes, népszokásokkal tarkított ünnepiességgel, mint aminő tradíciója a bánáti németiség Kirveitag-jainak. Nálunk a Kiritag, főként egyházi ünnep volt mindig, amely délben véget ért. A délután piactéri, templomtéri sátrai, ringlispiejei, kóklereje az obligát bucsuszórákozások, amelyeknek más német vidékek ősi emlékeihez, évszázados tradícióhoz, Krantz-os párijaihoz, Kirveibubjaihoz semmi köze nincsen.

Csak a vendégjárás volt tradíció mindig Budafokon. A régi békeidőben százával jöttek ilyenkor a budai, törökbálinti, vecsési, soroksári Vätterek, pirosodtak a libák, folyt a bur, szárnyalt a hangulat és készülődött a farsangra a páros életre áhító ifjúság.

Ma már teher a vendégeskedés, nem hangulat, hanem a panasz szárnyal és Promontor tüzés bort termő szőlői a mult emléke csak, no, talán még a fiatalság páros életre való

vállalkozó kedve tartja magát úgy-ahogy. Visszfény csupán a mai Kiritag, kicsinyített, groteszk képe a régi Kiritagok szinaranyának...

*

A bucsu ünnepén plébánia templomunkban apáti mise lesz délelőtt 10 órakor. A misén a Budafoki Vegyeskar Stehle: Salve Regináját énekl, Offertóriumra Mutter Ferenc tenorszólistát ad elő, a Graduale Communioit Kabdebó Kálmán recitálja, aki különben a Vegyeskart is vezeti, az orgonán Gács Rezső játszik.

— **Weicher Miklós** törökbálinti apátplébános, nemzetgyűlési képviselő, az országgyűlési választásokon eddigi kerületében Pilisvörösvárott, mint az Egységes Párt hivatalos jelöltje vette fel a küzdelmet. Ha a diadal most nem is lesz olyan könnyű, mint a nemrég előző választásnál volt, semmi kétség sem lehet aziránt, hogy a kerület képviselője ő.

— **A budafoki kaszinó** f. hó 20-án (ma, szombaton) este fél 9 órakor tartja rendkívüli közgyűlését.

— **400 kislakás építésére** vonatkozó igen érdekes ajánlatot kapott a napokban Záborszky polgármester. Az ajánlattevő hajlandó a 400 kislakást saját telkén körülbelül olyan feltételekkel felépíteni, amikkel a Kereskedelmi Bank a székesfővárosnak az ajánlatot megette. A városnak mindössze az volna a kötelezettsége, hogy a lakások egy részének bérbeadását garantálna. Az ajánlattal a keddi közgyűlés fog foglalkozni.

— **Dalestély.** A Budafoki Dalárda december hó 2-án, csütörtökön tartja meg szokásos őszi hangversenyét az Attila-mozgóban, melyre a dalárda nagyban készül a városunk e szép multu egyesülete bizonyára ismét a nála megszokott felkészültséggel fog a dalszerető közönség elé lépni, hogy munkájának eredményét bemutassa. A hangverseny iránt máris nagy érdeklődés mutatkozik, amiben nagy része van annak is, hogy ezuttal egységes jegyeket bocsátott ki a dalárda 10.000 koronás olcsó árban. A dalszerető közönség figyelmét már most felhívjuk a hangversenyre. Jegyek a dalárda működő tagjainál kaphatók.

— **Gyászrovat.** Walko Károly, érdemes, régi polgártársunk, a héten rövid szenvedés után 80 éves korában elhunyt. Temetése csütörtökön délután történt meg igen nagy részvét mellett.

— **A tanonciskola igazgató-sága** felhívja a mestereket, hogy tanoncaikat az esetben is, ha csak esetleges szerződés végett próbaidőre vannak náluk, 3 nap alatt irassák be, mivel ezt a törvény rendel el s az ezen rendelkezés ellen vétők büntetés alá kerülnek.

— **Kész a hordóhitelesítő épülete.** A mult héten Dobrovizky vármegyei számvevőségi helyettes főnök a vármegye nevében átvette a teljesen elkészült új hordójelző telepet, amelybe a hivatal már át is költözött. A telep a Gyár-utcában van, jól megközelíthető helyen s a Duna közelében, ahová egyenes uton folyik le a hitelesítésre elhasznált víz. Az épületben, amely mintegy 130 millió koronába került, szép lakást kapott a hivatalvezető is. Ehhez a költséghez a vármegye 80 millió koronányi segélyt járult. Ha semmi egyéb haszna nem volna ennek a városra eső 50 milliónak, csak az, hogy a hordóhitelesítő maga pocsolójával elkerült a Piac-térről, már akkor is jól kifizető befektetés volna. Az új hordóhitelesítő átadásánál a város részéről Záborszky polgármester, Macskássy főjegyző és Mayer főszámvevő voltak jelen.

— **Hangverseny.** Városunk kiváló és népszerű dal és zeneszerzője Dolinay Gusztáv ezidei első nótáestéjét 1926. december hó 11-én, pénteken tartja a budai közönség kívánságára a Gellért Szálló nagytermében (fürdőbejárat). Szébbnél-szebb és legújabb szerzeményeit ő maga és dr. Bancsóné Kovács Mária kiváló operaénekesnő fogják bemutatni Kóczé Gyula hírneves cigányprimás és zenekara kísérete mellett. Legyünk büszkék városunk művészeire, menjünk el mindnyájan! Olcsó jegyek 25, 20, 15 ezer koronás árban Budafokon a Klein papirkereskedésben is kaphatók.

— **Az OFB-telkek ügyében** a héten nem történt semmi. A mérnöki rajzok és kiszámítások nem érkeztek meg. Ugy látszik, a héten nem tudta elkészíteni a bíróság megbízott mérnöke. A kapott telekről, annak területéről és áráról mindenigénylő kap a várostól értesítést, a vételár egyötödösze ennek az értesítésnek átvételétől 15 nap alatt esedékes. A vételárat a városi letéptéztárba kell majd befizetni a rendes pénztári órák alatt.

Költözködés miatt jutányos áron mindenféle

Butor eladó

Budafokon, Törley-tér 1. szám alatt.

Főüzlet Telefon 27 Kossuth L. utca 98.	Megbízható bevásárlási forrás!	I. sz. fiók- üzlet Tóth J.-u. 51.
Fűszer-, csemege-, gyarmatárak, kávé- és teakülönlegességek, valamint likőr, rum, cognac, ásványvizek legelőnyösebben a		
BUDAFOKI HANGYA SZÖVETKEZET		
ben szerezhetők be, hol a közismert törökszentmiklósi lisztek állandóan kaphatók.		
Raktáron tart:		
Háztartási cikkeket, edényárakat, mindennemű olaj- és porfésztéket, olaj-kence-, lack- és ecsetárakat. Bükki minőségű száraz tűzifát, fa porosz- és magyar szenet, diókokot, gyujtófát,		
II. sz. fiók- üzlet Telefon 100 Országút 26	Rendelések hához szállítanak!	Fa- és szén- telep Országút 43.

Kislakásakció és barlangházak

Kislakástelepeket tanulmányoz a város — A speciális budafoki viszonyok — Hosszu és nehéz feladat lesz a barlanglakások kiürítése

A budafoki városi tanács maga, vagy a tanács néhány városi képviselővel kiegészítve, hol egyik, hol másik napon tűnik fel mostanában a fővárosi és fővároskörnyéki kislakástelepeken. Bölcs és helyes dolog ezeken a tanulmányutakon tapasztalatokat szerezni, mikor Budafok a külföldi kölcsön segítségével mintegy 150 kislakást óhajt építeni a lakásinség csökkentésére, főként pedig Budafok országszerte hírhedt barlanglakásainak kiürítésére. Kétségtelen, hogy mint szorgalmas méhek mézzel, úgy jöttek haza a tanulságokkal. Percerem sem vonjuk kétségbe, hogy a tanulságok arányát jelentenek majd a budafoki kislakásépítőkörök során.

Vannak azonban szempontok, amiket nem szabad figyelmen kívül hagyni és amelyek tanulmányozására nem kell idegenbe menni.

Budafokon ugyanis nincsen az a jellegzetes munkáslakosság, amely a pesti oldal városában és községeiben lakik. A mi szakmunkásságunk legnagyobb részének már megvan a családi háza, akár öröklés, akár takarékoskodik útján. Nálunk elenyésző az a jobb fizetésű munkáselem, amely a pesti oldal gyáraiban dolgozik s amelynek lakási igényeihez méltó keresete is van. Nekünk viszont olyan gyáraink vannak, amelyek csak igen kevés szakmunkást tartanak alkalmazásban, itt a szakmunkásokhoz viszonyítva óriási arányban dolgoznak a csekély fizetésű napszamosok, akiket nem is a lakásinség vitt a barlangokba, hanem a békebeli 40-80 koronás évi lakbér. Amikor tehát a gyönyörű szociális perspektívát ígérő kislakásakció megindul, nekünk a mi teherviselésre, bérfizetésre képtelen napszamos-munkásságunkkal kell számolnunk s nem Pesterzsébet, Kispeszt és a fővárosi periferiák munkásságával.

Helyes, igazán itt az ideje már, ha a budafoki barlanglakásokat kiürítjük, és az ott szinte állati sorban élő lakosságot higiénikus, egészséges lakásokhoz juttatjuk, de számba kell vennünk azt is, hogy ez a kiskeresetű lakosság megbírja-e az új lakások költségeit.

Budafokon ma 180-200.000 koronás napszamos hetibérek a tulnyomók és valami gyökeres változás e téren alig várható.

Viszont a tanulmányozott többé és kevésbé gyönyörű kislakások havi bére 300-500 000 korona között váltakozik. Amennyiben Budafok város az ilyenféle lakások után megfelelő bért akar kapni, bizonyos, majdnem teljesen ki kell kapcsolni a barlanglakásokat és az épített kislakások nem munkáslakások, nem a barlanglakások kiürítését szolgáló építkezések, hanem kistisztviselő lakások lesznek, mert ezek inkább meg tudják majd a béreket fizetni. A barlanglakók jórésze pedig marad a maga barlangjában.

Száz-százötven kislakás építése kétségtelenül megbír majd bizonyos százaléknál olyan lakást is, amely csak 75-50 vagy 25 százalékos hasznosítást jelent, de hogy valamennyire nézve ilyen pénzügyi alapot fogadjon el a város, alig lehet.

Alaposan meg kell rostálnunk tehát a tanulmányutak tapasztalatait és azokat alkalmazás előtt a mi helyi viszonyainkkal összehangzásba hozni.

Nem kell hangsúlyoznunk, hogy e sorok nem a kislakásépítőkörök ellen irányulnak. Csupán az érem mindkét oldalára óhajtottunk rámutatni nehogy az önmagát kifizetőnek vélt és hirdetett kislakásakció a felépítés mámore után keserű csalódásokat hozzon a városra és a lakásokban elhelyezett családokra nézve is.

— **Megvilágított sötétség.** Így lehetne nevezni a budafoki közvilágítás helyzetét. A sötét utcákon pár szerényen pisllakoló lámpa, valósággal azért, hogy lássuk a sötétséget. Bizony csöppet sem városias a mi közvilágításunk. Csupa 16-os égőcske világít mindenütt, épp úgy, mint a jó 30 év előtti promontori falusi világban. Vannak nagyforgalmu országutaink, veszélyes utkeresztődéseink, van Piac-terünk, Templom-terünk, Törley-terünk, de egyetlen 100-as égő nem világít, egyetlen 50-es sem, nemhogy ivlámpáról álmódózzék valaki. De kevés is az utcalámpa! Ha jól emlékszünk 150 pár lámpa világítja be az egész Budafok hepehupás járdáit. Tegye szóvá a városi tanács a közvilágítás városiasítását a villamostársaságnál. Száz-as lámpákat a főutvonalakra és 50-es, 25-ösöket a mellékutakba, akkor majd nem botorkál az este hazajáró lakosság.

Társzerkesztő:
PÖSCH JÁNOS

Füstölthusz

szalámi-, sajt-, vaj- és csemegeüzlet

Állandóan friss áru a legolcsóbb áron

Littner I.

Budafok, Községház-utca.
(Klein-nyomda ház.)

LENDVAY ÖDÖN

bádogos, vízvezeték-szerelő
és csatornázási vállalkozó

BUDAFOK
Tóth József-utca 2.

STELLY JENŐ O. F. B. által engedélyezett
ingatlanforgalmi- és kereskedelmi irodája

Budafokon, Petőfi-út 24.
(Sörgyári villamos megállónál.)

Nem kell Budapestre menni!

A legjobban vásárolj

Hajdinyák György

cipőüzletében

Budafok, Kossuth Lajos-utca 17

Nagy raktár:

uri-, női- és gyermekcipőkben

Nyolc darab jókarban lévő

ABLAKTOK ELADÓ

Érdeklődni lehet a kiadóhivatalban.

Magyar Agrár és Járadékbank

Részvénytársaság

budafoki pincekezelősége

Telefon: Budafok 88. Budafok, Petőfi-út 10. Telefon: József 93-98.

Főzz! Tisztogass! Vasalj!

elektromos árammal

A Budafoki Villamossági R.-T. fogyasztóinak önköltségi áron adja el

5-10 havi részletfizetésre

nickel- és zománczott főzőedényeket, vasalókat, hajszárítókat, porszívókat, motorokat, stb. Készülékek a telepen megtekinthetők.

Minőségért egy évi jótállás!

Rádiók és autók részére rendszeres accumulátor töltő állomás.
Rádió accumulátorok töltése csak csütörtökön!

Budafoki Polgári Bank

Részvénytársaság

Budafok Kossuth Lajos-utca 1. szám

((()))

Elfogad legelőnyösebb kamatozás mellett
takarékok, heti és folyószámla betéteket.

Folyósít ház- és földbirtokosok részére
váltó- és lombard hiteleket.

ADÁM JÁNOS

nyug. állományú csendőrtiszt helyettes

Budafok, Beniczky Ferenc-u. 6
szám alatt lévő

magánkutatóirodája

a legszigorúbb titoktartás mellett
nyomoz, megfigyel, informál, utlevelet és vizumot, valamint okmányokat a legrovidebb úton megszerez.

Ön leég!

Ön elcsuszik!

Önnél betörnek és lopnak!

Tűz-, baleset-, betöréssel-lopás ellen

legolcsóbban biztosít

az
Angol Biztosító Társaság
Royal Exchange

200 éves intézet. — A Magyar Leszámitoló és Pénzváltóbank égisze alatt.
Képviselése Budafokon.

Kérje levelezőlapon megbízottunkat.

Cimünk:

„ROYAL EXCHANGE” képviselése
Budafokon

Laufbahn Salamon

bornagykereskedő

Budafok, Kossuth Lajos-u. 50.
Telefon: 11.

Ajánlja uradalmi fajborait
olcsó árak mellett.